

Crna Gora
SKUPŠTINA CRNE GORE
-Odbor za ekonomiju, finansije i budžet-
Broj: 00-72/16-20/
EPA 1089 XXV
Podgorica, 17. jun 2016. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

PODGORICA

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, sa 146. sjednice održane 13. juna 2016. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ

o razmatranju GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O RADU KOMISIJE ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI I STANJU NA TRŽIŠTU KAPITALA ZA 2015. GODINU SA FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJEM ZA 2015. GODINU

U uvodnom obrazloženju, predsjednik Komisije za hartije od vrijednosti (KHOV), ukazao je da je na tržištu kapitala u 2015. godini ukupan promet koji je ostvaren na Montenegroberzi iznosio 65,4 mil.€, te da je u poređenju sa 2014. godinom došlo do smanjenja prometa od 39,5%, što je prije svega uslovljeno izostankom primarnih emisija državnih i korporativnih obveznica. Ukazao je i da je, ukoliko se izvrši poređenje navedena dva perioda, ne uključujući navedene primarne transakcije obveznica, u 2015. godini došlo do povećanja prometa od 19%, kao i da je u strukturi prometa najveće učešće od 39,8% ostvareno trgovinom akcijama kotiranim na A listi. Saopštio je i da je u posmatranom periodu ukupno zaključeno 3.656 transakcija, što predstavlja smanjenje od 19% u odnosu na uporedni period prethodne godine, pri čemu je došlo do povećanja broja transakcija na berzanskom tržištu od 6,6% i smanjenja broja transakcija na slobodnom tržištu od 35%.

Takođe, naveo je da je u 2015. godini Komisija: nastavila aktivnosti na izradi Nacrta zakona o tržištu kapitala; redovno vršila neposredne i posredne kontrole lica i društava kojima izdaje dozvolu za obavljanje poslova sa hartijama od vrijednosti; nastavila proces unapređenja transparentnosti finansijskog izvještavanja; organizovala Školu za edukaciju i licenciranje brokera, dilera i investicionih menadžera; itd.

Tokom rasprave, na Odboru je postavljeno pitanje zbog čega još uvijek nije utvrđen Predlog zakona o tržištu kapitala, s obzirom da je rad na istom počeo još 2011. godine i da je shodno Programu rada Vlade za 2016. godinu predviđen za drugi kvartal tekuće godine, zatim, koja su očekivanja Komisije od novog Zakona, kao i kada se može očekivati da isti bude dostavljen Skupštini.

Na Odboru je ukazano da je stanje na tržištu kapitala loše godinama i da se, konstantno, ponavlja i u vezi sa tim ustanovljeno da je u dijelu poslovanja otvorenih i zatvorenih investicionih fondova jedino zabilježen rast vrijednosti imovine kod otvorenog investicionog fonda Trend, dok fond HLT ima negativan saldo, fond Moneta je u procesu likvidacije, a Eurofond i Atlas Mont ne postupaju shodno zakonskim normama o isplati nesaglasnih akcionara.

U vezi sa tim, poslanike je interesovalo i kakav se ishod očekuje od sudskih sporova koji se vode između 137 nesaglasnih akcionara i fonda Atlas Mont u vrijednosti od 3,8mil.€, kao i između 161 akcionara i Eurofonda u vrijednosti od 5,9mil.€.

Potencirano je da je neto vrijednost svih investicionih fondova niža od prihoda ostvarenog od prodaje akcija Elektroprivrede Crne Gore, te da navedeno predstavlja paradigmu finansijske situacije na tržištu kapitala. Takođe, u odnosu na navode iz Izvještaja da je ukupan promet na berzanskom tržištu smanjen za 39,5% u odnosu na 2014. godinu zbog nedostatka trgovine na primarnom tržištu, iskazano je mišljenje da navedeno potvrđuje gubitak kredibiliteta i povjerenja građana, privrednih društava i investitora u tržište kapitala, te da je potreban novi Zakon o tržištu kapitala koji je u najavi već duži period.

Između ostalog, iskazan je stav da su društva za upravljanje investicionim fondovima obezvrijedili imovinu kompanija i građana koju su dobili na upravljanje nakon masovne vaučerske privatizacije, te da su nakon 15 godina kao rezultat svojih aktivnosti naplatili oko 100mil.€ provizije, dok cjelokupna imovina svih investicionih fondova iznosi oko 65mil.€.

Na Odboru je ocijenjeno da model dobrovoljnih penzionih fondova nije dao rezultate kakvi su očekivani, te u vezi sa tim poslanike je interesovalo da li je Komisija sugerisala Vladi da utvrdi određene podsticajne mjere u cilju njihovog oživljavanja, da li su se sprovodile aktivnosti po tom osnovu, da li se adekvatnim poreskim olakšicama može podstaći veće uključivanje građana u ove tokove, s obzirom da fondovi obuhvataju svega oko 2.500 građana sa nepromijenjenim stanjem već duži period, kao i da li ima mogućnosti da se kroz implementaciju sličnih mjera iz zemalja regiona ili EU otklone nedostaci navedenih fondova i rastareti Fond penzijskog i invalidskog osiguranja, koji je u deficitu.

Takođe, tokom rasprave, a u odnosu na činjenicu da Komisija organizuje školu za edukaciju i linjeciranje brokera, dilera i investicionih menadžera, zatraženo je obrazloženje o načinu izbora predavača, njihovim kompetencijama, kao i referencama zbog kojih su odabrani da izvode predavanja.

Na Odboru je konstatovano da je Ministarstvo finansija u cilju refinansiranja obveznica iz 2011. godine, iznos zaduženja od 300mil.€ realizovalo kroz emisiju obveznica po nižoj kamatnoj stopi od 5,75%. Imajući u vidu novu emisiju obveznica koja se planira u decembru tekuće godine, poslanike je interesovalo da li crnogorsko tržište kapitala ima kapaciteta za refinansiranje obveznica iz 2013. godine koje su date po kamatnoj stopi od 5,95%, da li postoji domaća tražnja i da li bi se privreda mogla suočiti sa „efektom istiskivanja“ imajući u vidu otežanu likvidnost privrede, kao i koje su planirane aktivnosti u vezi sa navedenim.

U odnosu na Finansijski izvještaj za 2015. godinu, a polazeći od člana 23 Zakona o hartijama od vrijednosti, na Odboru je dogovoreno da isti bude razmotren na nekoj od narednih sjednica Odbora kada bude dostavljen i Izvještaj nezavisnog revizora o reviziji finansijskih iskaza KHOV za 2015. godinu.

Odbor je, sa pet glasova "za" i dva „uzdržana“ glasa odlučio da predloži Skupštini da usvoji sljedeći

ZAKLJUČAK

Prihvata se Godišnji izvještaj o radu Komisije za hartije od vrijednosti i stanju na tržištu kapitala za 2015. godinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Aleksandar Damjanović.

PREDSJEDNIK ODBORA
mr Aleksandar Damjanović